

NAUCZANIE ZDALNE

Procedura w zakresie realizacji obowiązku informacyjnego i praw podmiotów danych

1. Klauzulę dot. nauczania zdalnego umieścić na stronie internetowej placówki, najlepiej w zakładce RODO i/lub na BIP placówki.
2. Jeśli platforma do nauczania zdalnego będzie to umożliwiać, można link do klauzuli umieścić również tam.
3. Nie należy zbierać potwierdzeń o zapoznaniu się z treścią klauzuli.
4. Poinformować nauczycieli o ww. klauzuli i zasadach jej udostępniania oraz o niniejszej procedurze.
5. Poinformować podmioty danych (uczniowie, rodzice, opiekunowie) o istnieniu klauzuli wysyłając link za pomocą dziennika elektronicznego.
6. W przypadku zbierania danych telefonicznie lub innymi środkami komunikacji elektronicznej poinformować o dostępności klauzuli na stronie internetowej placówki, podać link – tylko przy pierwszym kontakcie z daną osobą.
7. Obowiązek informacyjny powtórzyć na pierwszej zdalnej lekcji, odczytując klauzulę lub streszczając jej zawartość lub wskazując na link do niej. Nie wolno pominąć informacji kto jest Administratorem Danych Osobowych oraz sekcji dot. praw przysługujących osobie.
8. Nie należy rejestrować przebiegu lekcji zdalnej tj. wizerunków i wypowiedzi uczniów w trakcie zajęć dydaktycznych. **Punkt ten będzie nieobowiązujący, jeśli rozporządzenie MEN ws. nauczania zdalnego dopuści taką sytuację.**
9. W lekcji zdalnej powinny uczestniczyć tylko zainteresowane strony tj. uczniowie uczestniczący w tej lekcji i nauczyciel. Nie powinno się więc udostępniać wszystkim („streamować”) przebiegu lekcji np. na YouTube. Należy zwrócić uwagę uczniom, aby tego nie czynili pod groźbą sankcji, jak za niewłaściwe zachowanie: dla młodzieży, a nawet dzieci realizacja streamu jest banalna do wykonania. **Punkt ten będzie nieobowiązujący, jeśli rozporządzenie MEN ws. nauczania zdalnego dopuści streamowanie.**

Legalność przetwarzania, ograniczenie celu przetwarzania

Ogłoszenie rozporządzenia przez Ministra Edukacji Narodowej zalegitymizuje przetwarzanie dodatkowego zakresu danych osobowych rodziców/opiekunów prawnych, ale przede wszystkim uczniów w nowym celu jakim jest nauczanie zdalne i zdalny kontakt z rodzicami. Do tej pory szkoła nie miała, innych niż zgoda, podstaw do zbierania/przetwarzania cyfrowych internetowych identyfikatorów tej grupy podmiotów danych.

Te cyfrowe identyfikatory to m.in adres e-mail, numer telefonu komórkowego, nick (w komunikatorze internetowym np. Skype, Messenger, WhatsApp) czy w tzw. sieci społecznościowej np. Facebook, Instagram, Twitter etc. **Należy stosować minimalizację zakresu przetwarzania tzn. zbierać tylko te dane, które faktycznie będą używane w konkretnym procesie nauczania zdalnego.**

Należy mieć na uwadze, że RODO nie pozwala wykorzystywać danych zebranych w określonym celu do innego celu niż pierwotny, bez uprzedniego poinformowania osoby. **Tak więc dane ucznia zebrane do celu przetwarzania, jakim jest „nauczanie zdalne”, będą mogły być wykorzystane wyłącznie w tym celu.** Dotyczy to także przekazania tych danych innemu podmiotowi, np. firmie ubezpieczeniowej, różnym firmom usługowym, zdrowotnym, finansowym, różnym organizacjom, stowarzyszeniom, partiom politycznym itp. Ograniczenie to dotyczy również organu prowadzącego, Kuratorium Oświaty czy MEN (chyba, że prawo zmieni się **lub będzie to niezbędne dla ratowania zdrowia i życia osoby lub grup osób**). Organy ścigania czy wymiaru sprawiedliwości i inne wymienione w przepisach dziedzinowych są uprawnione do otrzymania tychże danych, jednak i wtedy należy zachować bezpieczną metodę ich przekazania.

Poufność ww. danych osobowych uczniów.

Ww. dane osobowe uczniów w dużej części dotyczą dzieci lub młodzieży czyli osób niepełnoletnich, w tym poniżej 16 roku życia, na których ochronę prywatności RODO szczególnie uczuła, a UODO w razie ich ujawnienia bez wahania ukarze Administratora. Powinny być więc one bardzo dobrze chronione.

Odpowiedzialność w tym zakresie spoczywa nie tylko na kierowniku placówki oświatowej, ale także na poszczególnych nauczycielach, gdyż to oni będą używać tych danych do kontaktu i nauczania zdalnego. **Kierownik placówki oświatowej winien to jasno zakomunikować swoim pracownikom.**

Zebrane dane osobowe nie powinny być przechowywane w postaci niezasyfrowanej na internetowych serwerach sieciowych, ani na komputerach pracowników zwłaszcza prywatnych. Podobnie klasowe listy mailingowe/kontaktowe do wysyłania powiadomień grupowych (jeśli będzie stosowana taka metoda) powinny być przechowywane w postaci zasyfrowanej na komputerach poszczególnych nauczycieli. Można zastosować albo zabezpieczenie pliku Word czy Excel hasłem przed otwarciem, albo używać programów takich jak darmowy 7zip lub komercyjny np. Winrar (wymaga wykupienia licencji). **Drogą mailową mogą być przekazywane tylko zasyfrowane pliki z danymi osobowymi i to w naprawdę uzasadnionych przypadkach.**

Hasła powinny mieć co najmniej 8 znaków, składać się z dużych i małych liter, cyfr i np. jednego tzw. znaku specjalnego. Twórca hasła odpowiada za nie i jeśli go zapomni dostęp do danych zostanie trwale utracony. Przekazując jedną treść wielu adresatom (mailing) należy adresy e-mail wprowadzać w pole **UDW** (ukryte do wiadomości), aby nie ujawniać wzajemnie adresów mailowych odbiorcom.

Upoważnienia do przetwarzania i obowiązek zachowania tajemnicy

Jeśli z jakichś powodów pracownik nie podpisał do tej pory zobowiązania do zachowania danych osobowych w tajemnicy, powinien to jak najszybciej zrobić. Podobnie istotne jest, aby wszyscy pracownicy posiadali imienne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych. Stosowne wzory przekazaliśmy Państwu w dokumentacji bezpieczeństwa na początku 2019 r. Gdyby z jakichś powodów były braki w tej materii, to należy je pilnie uzupełnić. Wzory upoważnień „sprzed RODO” nie powinny już być używane.

Uwaga:

Nie należy nadawać dodatkowych upoważnień, ani zbierać odrębnych zobowiązań o zachowaniu tajemnicy w związku z nauczaniem zdalnym – wystarczą te istniejące, tzw. ogólne. Są nadal ważne, bo jest w nich mowa o „realizacji obowiązków służbowych”, a te w związku z epidemią zostały rozszerzone o nauczanie zdalne.

W aktualnej, trudnej sytuacji epidemicznej dopuszczalne jest: albo przestanie środkami komunikacji elektronicznej przez pracownika skanu/fotografii wcześniej odręcznie podpisanego ww. oświadczenia albo samej treści tego oświadczenia (zwykły tekst) z podpisem „maszynowym” nadawcy (gdyby nie miał on drukarki w domu lub był na kwarantannie poza miejscem zamieszkania). Analogicznie można postąpić w kwestii upoważnienia do przetwarzania. Warto zachować wydruki lub postacie elektroniczne tych dokumentów (rozliczalność).

Aktualna sytuacja wymusza stosowanie rozwiązań „cyfrowych” i odejście od tradycyjnej „papierologii” na rzecz dokumentów elektronicznych i komunikacji elektronicznej.